

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia   kwietnia 2011 r.

**Pani
Bożentyna Pałka-Koruba
Wojewoda Świętokrzyski**

P/11/176
LKI-4101-02-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim (ŚUW) w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi, które wystąpiły w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działalność Pani Wojewody w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- podjęcie skutecznych działań w celu uzyskania dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa, na realizację pomocy dla osób poszkodowanych działaniem powodzi, w tym na sfinansowanie: wypłat zasiłków celowych, kosztów wycen kosztorysowych szkód w zniszczonych lub uszkodzonych budynkach i lokalach mieszkalnych oraz kosztów wynajmu tymczasowych mieszkań dla ewakuowanych powodzian;
- opracowanie pisemnych procedur związanych z udzielaniem pomocy finansowej dla osób poszkodowanych przez powódź;
- powołanie komisji wojewódzkiej oraz komisji gminnych do spraw szacowania skutków klęsk żywiołowych na terenie województwa świętokrzyskiego,
- zaangażowanie pracowników Wydziału Polityki Społecznej ŚUW w zorganizowaniu i dystrybucji pomocy rzeczowej dla powodzian, przy współpracy z instytucjami i podmiotami gospodarczymi;

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- niezwłoczne (za wyjątkiem dwóch przypadków) przekazywanie gminom, na których terenie wystąpiła powódź, dotacji celowych;
- prawidłowe sporządzenie informacji o ilości i kwotach wypłaconych zasiłków celowych, przekazywanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej;
- sprawowanie skutecznego nadzoru i kontroli nad prawidłowym wykorzystaniem przez gminy, dotacji celowych przekazanych na realizację pomocy dla osób poszkodowanych przez powódź.

Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia polegały na:

- niedokumentowaniu czynności potwierdzających fakt przekazania wójtom lub burmistrzom, w terminie do 15 września 2010 r., protokołów zbiorczych sporządzonych przez komisje gminne do spraw szacowania skutków klęsk żywiołowych;
- niewywiązaniu się z obowiązku określonego w art. 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² i niesporządzeniu zaleceń pokontrolnych, w związku z uchybieniami stwierdzonymi podczas kontroli przeprowadzonej przez Wydział Polityki Społecznej ŚUW w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie.

1. Powódź, która wystąpiła w maju i czerwcu 2010 r. na terenie województwa świętokrzyskiego, objęła swoim zasięgiem 34 gminy.

Uszkodzonych lub zniszczonych zostało 4.566 budynków/lokali mieszkalnych. Na dzień 31 grudnia 2010 r. wyremontowanych lub odbudowanych zostało 2.841 budynków i lokali mieszkalnych. W 2011 r. kontynuowane będzie remont lub odbudowa pozostałych budynków i lokali mieszkalnych.

2. Pani Wojewoda przekazała w 2010 r. gminom dotacje otrzymane z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości ogółem 155.050,1 tys. zł na udzielenie pomocy dla osób poszkodowanych, z tego na:

- wypłatę zasiłków celowych (do 6 tys. zł, do 20 tys. zł, od 20-100 tys. zł oraz do 300 tys. zł) dla 5.252 rodzin – w wysokości 142.769 tys. zł;
- wypłatę jednorazowych zasiłków dla 5.957 rodzin rolniczych – 9.892 tys. zł;
- sfinansowanie kosztów wycen kosztorysowych szkód w budynkach i lokalach mieszkalnych – 301,1 tys. zł;
- wypłatę zasiłków powodziowych na cele edukacyjne dla 2017 uczniów – 2.017 tys. zł;
- sfinansowanie kosztów wynajmu mieszkań dla 37 rodzin powodziaków – 71 tys. zł.

Łączna kwota wykorzystanych dotacji celowych na pomoc finansową dla osób poszkodowanych wyniosła 154.847,4 tys. zł, co stanowiło w 99,9% otrzymanych środków.

3. Pani Wojewoda, zgodnie z wytycznymi MSWiA, ustaliła wszystkie procedury udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi.

Procedury i zasady przekazane zostały do ośrodków pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego w dniach 7 i 8 czerwca oraz 9 lipca 2010 r.

---

² Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543.

4. Wojewoda Świętokrzyski wydał w dniu 1 czerwca 2010 r. zarządzenie nr 56/2010 i powołał komisję wojewódzką oraz komisje gminne do spraw szacowania skutków klęsk żywiołowych na terenie województwa świętokrzyskiego. Zarządzenie określało m.in. zadania komisji oraz sposób doboru ich składu osobowego.

Badania kontrolne 20 protokołów zbiorczych z szacowania strat powstałych w wyniku powodzi w gospodarstwach rolnych wykazała, że w każdym protokole określono m.in.: liczbę gospodarstw rolnych, powierzchnię użytków rolnych, rodzaj zniszczonych upraw oraz wielkość strat spowodowanych przez powódź.

Zgodnie z ww. zarządzeniem, protokoły zawierały imienny skład komisji gminnej szacującej wielkość strat powstałych w gospodarstwach rolnych, w tym nazwiska pracowników danego urzędu gminy oraz specjalistów ze Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.

Protokoły nie zawierały zapisów poświadczających ich przekazanie wójtom lub burmistrzom w terminie do 15 września 2010 r., określonym w § 9 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.³ Protokoły nie zawierały także adnotacji potwierdzającej ich weryfikację przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW.

Pełnomocnik Wojewody Świętokrzyskiego do spraw usuwania skutków klęsk żywiołowych wyjaśnił, że po zweryfikowaniu protokołów zostały one przekazane wójtom lub burmistrzom w lipcu i sierpniu 2010 r.

5. Wydział Polityki Społecznej ŚUW (*Wydział*) pośredniczył w dystrybucji pomocy rzeczowej dla powodziarzy. Na bieżąco zbierane były informacje na temat osób poszkodowanych oraz najpilniejszych potrzeb zgłaszanych przez gminne sztaby powodziowe. W *Wydziale* uruchomiono trzy numery telefoniczne, pod którymi we wszystkie dni tygodnia, dyżurowali pracownicy zbierając informacje o potrzebach udzielenia pomocy oraz o ofertach składanych przez osoby fizyczne, instytucje, samorządy, organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze (hurtownie, sklepy).

W porozumieniu z gminnymi centrami zarządzania kryzysowego, w gminach najbardziej poszkodowanych przez powódź (Sandomierz, Łubnice, Dwikozy, Połaniec), ustalono miejsca magazynowania darów wraz ze wskazaniem kontaktu telefonicznego do osób odpowiedzialnych za ich odbiór i zabezpieczenie. W oparciu o uzyskane informacje, *Wydział* kierował podmioty deklarujące pomoc do konkretnej gminy pod ustalony adres kontaktowy, a także dodatkowo do wskazanych magazynów Caritas Diecezji Kieleckiej i Sandomierskiej.

Pani Wojewoda wielokrotnie występowała do Ministra Obrony Narodowej, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz Grupy Operacyjnej Śląskiego Okręgu Wojskowego, z prośbą o udzielenie wsparcia z zasobów mienia wojskowego na potrzeby akcji udzielania pomocy poszkodowanym. Regularna współpraca *Wydziału* z tymi służbami

---

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 132, poz. 889.

zapewniła, systematycznie i w szybkim tempie, przekazywanie przez wojsko gminom, pomocy rzeczowej dla powodzian w postaci łóżek, materacy, koców, ręczników, butów gumowych, ubrań, środków czystości oraz żywności, zwłaszcza w najtrudniejszym okresie, tj. maj – czerwiec 2010 r.

Wydział gromadził informacje o lokalach mieszkalnych, możliwych do wykorzystania przez osoby ewakuowane. W wyniku tych działań, 31 powodzianom z terenu gminy Sandomierz zapewniono tymczasowe lokum w Domu Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

6. Badaniami kontrolnymi NIK w zakresie terminowości przekazywania gminom dotacji w celu udzielenia pomocy powodzianom, objęto następujące kwoty dotacji:

- 301,1 tys. zł – na sfinansowanie kosztów wycen kosztorysowych szkód w budynkach i lokalach mieszkalnych (100% przekazanej dotacji);
- 142.749 tys. zł – na wypłaty zasiłków celowych dla osób poszkodowanych działaniem powodzi (100% przekazanej dotacji);
- 71 tys. zł – na sfinansowanie kosztów wynajmu mieszkań dla powodzian (100% przekazanej dotacji).

NIK stwierdziła, że ŚUW przekazywał gminom ww. dotacje, najpóźniej w piątym dniu od wydania decyzji przez Panią Wojewodę, za wyjątkiem dwóch przypadków, gdy dotacje przekazano gminom po upływie 14 dni. Dotyczyło to decyzji:

- FN.I.3011.1-161/10 z dnia 20 lipca 2010 r. w sprawie podziału dotacji dla 11 gmin w wysokości 270,6 tys. zł na sfinansowanie kosztów wycen kosztorysowych szkód powstałych w budynkach i lokalach mieszkalnych – dotacje przekazano w dniu 3 sierpnia 2010 r.;
- FN.I.3011.1-157/10 z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie przyznania dotacji gminie Dwikozy w wysokości 2 tys. zł na sfinansowanie kosztów wynajmu mieszkań dla powodzian – dotację przekazano w dniu 21 grudnia 2010 r.

Nie stwierdzono przypadków odmowy przyznania gminom dotacji na pomoc poszkodowanym w wyniku powodzi.

7. Na podstawie informacji otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa świętokrzyskiego, *Wydział* sporządził dla potrzeb MSWiA sprawozdania o liczbie i kwotach wypłaconych zasiłków celowych (do 6 tys. zł, do 20 tys. zł, od 20 tys. zł do 100 tys. zł i do 300 tys. zł), tj. według stanu na dzień 29 września oraz 31 grudnia 2010 r.

Badanie kontrolne w zakresie sprawdzenia danych ujętych w ww. informacjach otrzymanych przez ŚUW z gmin Sandomierz, Połaniec i Dwikozy, wykazało że są one zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniach przekazanych do MSWiA oraz do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

8. *Wydział* przeprowadził w 2010 r., na podstawie art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴ oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, kontrolę w pięciu ośrodkach pomocy społecznej, w zakresie prawidłowości przyznawania zasiłków celowych poszkodowanym w wyniku powodzi. Z wystąpień pokontrolnych wynikało, że kontrole te

---

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

stwierdziły występowanie nielicznych przypadków przedkładania przez powodzian dodatkowych oświadczeń lub zaświadczeń, oprócz wymaganej informacji wpisanej w wywiadzie środowiskowym, dotyczącej osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej, zgłaszanych potrzebach i powstałych szkodach w wyniku powodzi, a także o aktualnych dochodach rodziny.

Badania kontrolne NIK, dotyczące ww. protokołów kontroli przeprowadzonych przez *Wydział* wykazały, że nie sporządzono wystąpienia pokontrolnego do kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości polegających na zbędnym egzekwowaniu od powodzian dodatkowych oświadczeń lub zaświadczeń (oświadczenia o stanie majątkowym, zaświadczenia o zarobkach, odcinki renty, emerytury, zaświadczenia z ZUS), poza wymaganą informacją wpisaną w wywiadzie środowiskowym.

Obowiązek sporządzenia zaleceń pokontrolnych, w przypadku stwierdzenia uchybień w jednostce podlegającej kontroli, wynika z art. 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej.

Wydział posiadał rozeznanie o wysokości otrzymywanych dotacji celowych przez ośrodki pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego oraz o występujących niedoborach środków na wypłaty zasiłków celowych.

9. Wydział Organizacji i Kadr ŚUW kontrolował prawidłowość wykorzystania przez gminy dotacji celowych z budżetu państwa, przekazanych w 2010 r. na sfinansowanie kosztów wycen kosztorysowych szkód powstałych w budynkach i lokalach mieszkalnych w wyniku powodzi. Stwierdzono, że sześć urzędów gmin wykorzystało część otrzymanych dotacji w wysokości 16.161 zł, niezgodnie z przeznaczeniem. W związku z powyższym, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, ŚUW zobowiązał ww. gminy do zwrotu dotacji wraz z odsetkami, co gminy uczyniły w okresie od lutego do marca 2011 r.

Zastępca dyrektora ww. Wydziału wyjaśnił, że według stanu na dzień 25 marca 2011 r. w ŚUW trwały prace związane z przygotowaniem materiału dowodowego i sporządzeniem wniosków do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, w takim terminie, aby nie uchybić dyspozycji określonej w art. 38 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁶.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- dokumentowanie czynności potwierdzających termin przekazania właściwym adresatom (wójtom lub burmistrzom), protokołów zbiorczych sporządzanych w przypadkach konieczności szacowania strat przez gminne komisje;
- wywiązywanie się z obowiązku sporządzenia zaleceń pokontrolnych, w przypadku stwierdzenia uchybień w jednostce podlegającej kontroli, tj. zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej z dnia 23 marca 2005 r.

---

⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2005 Nr 14, poz. 114 ze zm.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.